

УДК 311.42

ПРОГНОЗУВАННЯ КУРСУ КРИПТОВАЛЮТ НА ОСНОВІ РЕГРЕСІЙНИХ МОДЕЛЕЙ

Макарчук Олег, Хлистов Антон

Науковий керівник: канд.-ф.-м. наук, доцент Макарчук О.П.

Центральноукраїнський державний педагогічний університет імені

Володимира Винниченка, м. Кропивницький, Україна

В статті представлено методу прогнозування курсу Bitcoin на основі регресійних моделей.

Ключові слова: часовий ряд, курс, модель, регресія, значення, відхилення.

Forecasting the crypting course based on regression models

O Makarchuk, A Khlystov

Scientific supervisor: Candidate of Physics and Mathematics Science

Makarchuk O.P.

Volodymyr Vynnychenko Ukrainian State Pedagogical University,

Kropyvnytsky, Ukraine

The article presents the methodology of forecasting Bitcoin based on regression models.

Keywords: time series, course, model, regression, value, deviation.

В роботі ключову увагу приділяється прогнозуванню курсу Bitcoin (BTC), що є актуальним питанням на основі великого ажіотажу по відношенню до останнього в останній час. За базову прогностичну модель взята квадратична регресія. Вибір останньої викликаний тим, що в більшості випадків лінійна регресія є панацеєю в більшості ситуацій, однак квадратична регресія, як буде показано нижче надає можливість отримати доволі хороші прогностичні результати.

Об'єктом дослідження даної роботи є структура курсу BTC, та його динаміки зміни.

Предмет дослідження – прогностична модель котирувань BTC на основі квадратичної та логарифмічної регресії.

Мета дослідження: побудова та аналіз ефективності прогнозу динаміки курсу BTC на основі квадратичної та логарифмічної регресії.

В процесі аналізу був охоплений період динаміки зміни курсу з 1 вересня 2016р по 1 грудня 2018р. Таким, чином ми маємо 16 курсів:

16,402
15,533
14,185
13,312
17,542
11,492
11,478
9,568
9,917
7,741
8,388
7,782
7,363
6,653
6,521
4,142

Рис 1. Курс ВТС з 1 вересня 2016р по 1 грудня 2018р.

Прогнозування будемо проводити по наступному алгоритму. Для кожного $j = 1, \dots, 12$ по точкам $A_j(1; x_j), A_{j+1}(2; x_{j+1}), A_{j+2}(3; x_{j+2}), A_{j+3}(4; x_{j+3})$ складемо рівняння квадратичної регресії

$$f_{j+4}(x) = a_{j+4}x^2 + b_{j+4}x + c_{j+4}$$

Для значення x_{j+4} прогнозним буде вважатись значення $f_{j+4}(5)$.

В результаті буде отримано 12 прогнозних значень $z_{j+4} = f_{j+4}(5)$.

Обраховуємо величину

$$S_1 = \sum_{j=1}^{12} (x_{j+4} - z_{j+4})^2$$

Остання величина відіграє ключову роль в оцінці ефективності прогностичної моделі.

Якщо існує два методи прогнозування A і B , причому для даних $x_1, x_2, \dots, x_n$ по методу A і B знайдені прогнози $y_1, y_2, \dots, y_n$ та $z_1, z_2, \dots, z_n$ відповідно, то при

$$\sum_{j=1}^n (x_j - z_j)^2 = S_B > S_A = \sum_{j=1}^n (x_j - y_j)^2$$

більш ефективнішим методом прогнозування вважається *B*.

При $S_B < S_A$ відповідно *A*.

В разі $S_B = S_A$ методи можна вважати рівно потужними.

1	16,402					
2	15,533					
3	14,185					
4	13,312					
5	17,542	12,5664	0,0107	-0,0286	12,4419	24,7566
6	11,492	10,2751	-0,0357	0,1815	10,2601	1,480846
7	11,478	10,4402	0,0039	-0,0339	10,5122	1,077029
8	9,568	9,1198	-0,0253	0,0627	9,4388	0,200883
9	9,917	10,2783	0,1162	-0,492	9,8333	0,130538
10	7,741	9,831	0,1203	-0,3654	8,6505	4,3681
11	8,388	9,1216	-0,0945	0,7801	7,5836	0,538169
12	7,782	7,4925	-0,0237	0,3196	6,487	0,08381
13	7,363	7,6434	-0,0049	0,1751	6,8904	0,078624
14	6,653	7,139	-0,0804	0,4702	6,798	0,236196
15	6,521	5,064	0,0643	-0,2282	4,5975	2,122849
16	4,142	2,9812	-0,0857	0,4	3,1237	1,347457
						36,4211

Рис 2. Обрахунок параметрів квадратичної регресійної моделі для курсу ВТС з 1 вересня 2016р по 1 грудня 2018р.

В клітинках $D_{j+4}, E_{j+4}, F_{j+4} (j = 1, \dots, 12)$ знаходяться коефіцієнти $a_{j+4}, b_{j+4}, c_{j+4}$ відповідно квадратичної регресії

$$f_{j+4}(x) = a_{j+4}x^2 + b_{j+4}x + c_{j+4}$$

Прогностичне значення $z_{j+4} = f_{j+4}(5)$ знаходиться в клітиці C_{j+4}, G_{j+4} містить величину $(x_{j+4} - z_{j+4})^2$.

Отже, в нашому випадку

$$S_1 = 36,4211$$

Основний графік(синій) і графік прогнозу(червоний) має вигляд

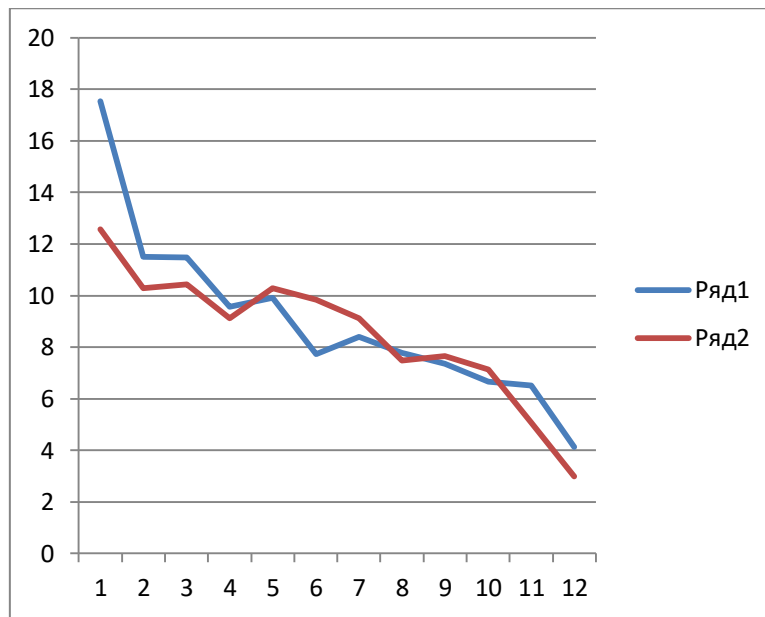

Рис 3.Графік основного графіку та прогнозного для квадратичної регресії.

Проведемо аналогічні розрахунки різниця лише в тому, що в ролі прогностичної функції буде виступати функція

$$f_{j+4}(x) = a_{j+4} + b_{j+4} \ln(x)$$

Таблиця розрахунків має вигляд

1	16,402				
2	15,533				
3	14,185				
4	13,312				
5	17,542	16,70847	13,4129	2,0477	0,694775
6	11,492	12,07168	10,4309	1,0195	0,336033
7	11,478	10,21352	13,4806	-2,03	1,598915
8	9,568	8,302606	8,507	-0,127	1,601221
9	9,917	8,598241	8,3549	0,1512	1,739125
10	7,741	7,002105	6,2856	0,4452	0,545966
11	8,388	8,382203	7,2825	0,6833	3,36E-05
12	7,782	7,461619	6,7633	0,4339	0,102644
13	7,363	6,549702	6,0392	0,3172	0,661454
14	6,653	5,510861	5,2334	0,1724	1,304483
15	6,521	6,653347	6,368	0,1773	0,017516
16	4,142	3,450143	3,5113	-0,038	0,478666
					9,080831

Рис 4.Обрахунок параметрів логарифмічної регресійної моделі для курсу ВТС з 1 вересня 2016р по 1 грудня 2018р.

Поля D і C містять коефіцієнти b_{j+4} і a_{j+4} відповідно.

Отже, в нашому випадку $S_2 = 9,0808$

Основний графік(синій) і графік прогнозу(червоний) має вигляд

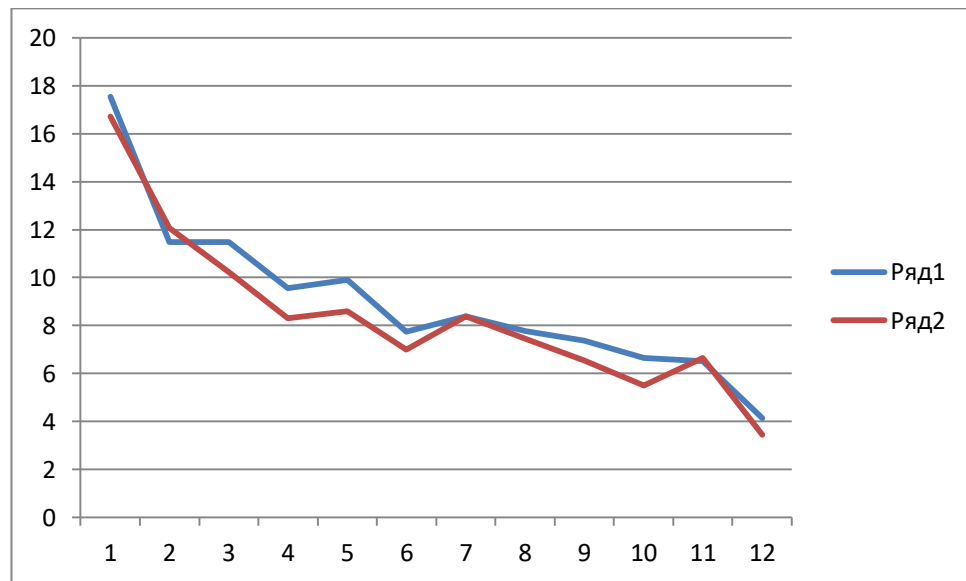

Рис 5.Графік основного графіку та прогнозного для логарифмічної регресії.

Оскільки $S_2 < S_1$, то використання логарифмічної регресійної моделі є більш доречним.

Список літератури

1. Валтер Я. Стохастические модели в экономике. – М.: Статистика, 1976. – 232 с.
2. Вентцель А. Д. Курс теории случайных процессов. – М.: Наука, 1975. – 320 с.
3. Колмогоров А.Н. Основные понятия теории вероятностей. – М.: Наука, 1974. –120 с.
4. Лукашин Ю.П. Адаптивные методы прогнозирования экономических показателей. – М.: Статистика, 1979. – 356 с.
5. Льюис К.Д. Методы прогнозирования экономических показателей. М.: Финансы и статистика, 1986.